

TRGOVSKI LJUBLJANA

Časopis za trgovino, industrijo in obrtništvo

Licejska knjižnica

Ljubljana

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letna 90 D, za pol leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 20. decembra 1923.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 150.

Zborovanje trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo.

Včeraj, dne 19. t. m. dopoldne štampala se je obrtni in trgovski odsek popoldne pa je zboroval industrijski odsek naše Trgovske in obrtniške zbornice. V obrtnem odseku se je razpravljalo obširno o reorganizaciji urada za pospeševanje obrta v Ljubljani ter o raznih obrtnopravnih vprašanjih. V trgovskem odseku so presfresali razne obrtnopravne stvari, potem pa se je govorilo obširno o vprašanju, ali bi kazalo zavzeti se za zvišanje zakonitih zamudnih obrestí. Industrijski odsek je razpravljajal vprašanje, pod kakšnimi pogoji je dovoljevati vpofovanje inozemskim delojemalcem ter o načrtu rudarskega zakona. Vprašanje, kako enotno urediti praznovanje cerkvenih in državnih praznikov, je bilo predmet razprave v vseh treh odsekih. V trgovskem odseku se je govorilo o nevdržnih razmerah, ki so nastale pri aprovizacijski preskrbovalnici južne železnice v Ljubljani, kjer se blago prodaja vesplošno na škodo trgovstva ob zagoščanju železničarjev samih. V seji združenih odsekov se je vršila podrobna razprava o proračunu za l. 1924., nadalje se je sklepalo o podelitvi ustanov onemogli obrtnikom in trgovcem ter njih vdovam, o podelitvi ustanov slušateljem trgovske akademije in tehniške srednje šole v Ljubljani. Oglašenihi je bilo od zborničnih članov več važnih aktualnih predlogov za zbornično plenarno sejo. Danes ob 9. uri dopoldne se je začela plenarna seja.

Zbornični predsednik g. Ivan Knez konstatira sklepčnost, otvori sejo ter pozdravi zastopnika vlade g. dr. C. Pfeiferja in navzoče, nakar se spominja smrti zborničnega člana g. Josipa Perdana, veletržca v Ljubljani, s katerim je izgubila zbornica vzornega in marljivega člana. V znak žalosti je zbornica vstala raz sedeže.

Nato se je v toplih besedah spomnil tudi umrlega bivšega zborničnega svetnika T. Paušlerja iz Kranja, ki je dolgo let pridno sodeloval v zbornici.

Potem je podal svetnik L. Pelovar obsežen referat o krošnjarsstvu, iz katerega prinesemo prihodnjič obširnejše poročilo.

Zbornični tajnik g. dr. Viktor Murnik je nato prečital predsedstveno poročilo o delovanju zbornice. Poročilo vsebuje dokaj interesantnih statističnih podatkov, ki nam dajo izčrpno sliko o našem gospodarskem položaju, zbog česar bomo v naslednjem priobčili nekatere odstavke poročila dobesedno.

Gibanje trgovstva in obrtništva.

Gibanje trgovstva in obrtništva. V splošno karakterizacijo stanja in gibanja trgovstva in obrtništva ter industrijske podjetnosti v zborničnem okolišu bodi navedenih nekotikolko podatkov:

Trgovski register kaže v drugem četrtletju letošnjega leta 44 vpisov posameznih tvrdk, 12 vpisov javnih trgovskih družb, 33 družb z omejeno zavezo, 13 delniških družb. V združnem registru pa je bilo zabeleženih 18 novih zadrug.

V istem času so bile izbrisane 4 posamezne tvrdke, 6 javnih trgov-

skih družb, 2 družbi z omejeno zavezo ter 2 delniški družbi in 8 zadrug.

Konkurzov ni v tej dobi zabeležiti nobenih.

Število poravnav je znašalo pri posameznih tvrdkah 6, pri javnih trgovskih družbah in pri družbah z omejeno zavezo pa po ena.

V tretjem četrtletju je bilo v trgovskem registru vpisanih 76 posameznih tvrdk, 26 javnih trgovskih družb, 18 družb z omejeno zavezo in 5 delniških družb. V združnem registru je bilo vpisanih 11 novih zadrug.

Število izbrisov znaša v tem času pri posameznih tvrdkah 6, pri javnih trgovskih družbah 6 in pri družbah z omejeno zavezo 2, a v združnem registru 8.

Konkurzi so bili razglašeni nad tremi posameznimi tvrdkami in eno javno trgovsko družbo.

Poravnalno postopanje je bilo uvedeno pri 4 posameznih tvrdkah in dveh družbah z omejeno zavezo.

V obrtnem katastru zaznamujemo v drugem četrtletju 1320 prijav in 672 odjav. V tretjem četrtletju pa je znašalo število prijav 1496 in število odjav 861. Pretežno število prijav in odjav se nanaša na trgovinske obrate in sicer predvsem na lesno trgovino, kjer znaša celotni letošnji prirastek do konca septembra 144 tvrdk, dalje na trgovino z živino, katerih število se je pomnožilo za 152 tvrdk, potem na trgovino z deželniimi pridelki, kjer znaša prirastek 73, sejmarstvo 64, galanterija 53, mešano blago 51, manufaktura 41 in branjarija pa 21.

Med rokodelskimi obrti beležimo večji prirastek v kovaški, mizarski, krojaški in čevljarski stroki.

Obratov na tovarniški način je bilo prijavljenih v drugem četrtletju 13 in odjavljenih 3, v tretjem četrtletju pa prijavljenih 17 in odjavljenih 9, tako, da znaša celotni prirastek v tej dobi 18 podjetij.

Potrdil za carine prosti uvoz strojev, orodja in obratnih potrebščin je izdala zbornica v dobi od 1. aprila do konca septembra 1057, za udeležbo pri javnih dobavah 43, in izvornih izpričeval pa 402. Obrtnopravnih zadev, ki so se obravnavale v sejah obrtnega in trgovskega odseka, odnosno predsedstva, je bilo 151, od tega dispenznih prošenj 89, raznih načelnih in drugih izjav pa 62.

Splošen položaj.

Posledice omejevanja trgovskih kreditov pri Narodni banki so se pojavile v zadnjem času v vseh panogah našega gospodarstva. Investicijska delavnost je bila zbog tega reducirana na minimum in tudi obratne kredite je bilo težko in pod trdimi pogoji dobiti. Glede pomanjkanja gotovine, ki je bilo nekaj časa zelo kritično, se je v zadnjem času položaj sicer nekoliko ublažil, toda še vedno je zelo napet. Tudi akcija za dobitve kreditov za industrijo v inozemstvu dosedaj še ni uspela tako daleč, da bi nudila naši industriji izdatnejšo pomoč. Zbornica je, predvidevajoč to situacijo, storila vse korake in porabila vsako priliko, da bi dosegla novo odmero kreditov pri Narodni banki v izdatnejši izmeri in da bi se prenehalo ome-

jevanje kreditov naši industriji in trgovini. Zbornica je prejela od merodajnih krogov obljubo, da bo izvršena nova ocena kreditov, vendar dosedaj v tem oziru ni še zaznamovati praktičnih uspehov. V našem izvozu je bila po relativnem izboljšanju dinarja nastala kratka prehodna stagnacija, na uvoz pa vpliva v glavnem pomanjkanje in draginja kreditov. Trgovska režija se je v tekočem letu zbog novih bremen znatno podražila.

Koncesijoniranje industrije.

V čl. 123 načrta finančnega zakona za leto 1924 se pooblašča minister trgovine in industrije, da sme uvesti koncesijoniranje za snovanje industrijskih podjetij, je videla zbornica dalekosežen odlok, ki nasprotnje sedaj veljavnemu obrtnemu redu in je zato pokrenila akcijo, da se koncesijoniranje industrij ne uzakoni, ker se je baš, da bi se na ta način mnogo industrijskih novih podjetij v Sloveniji onemoglo. Ministrstvo trgovine in industrije ima, kakor je razvidno iz uradnih publikacij, pomisleke proti snovanju nekaterih važnih vrst novih industrijskih podjetij v Sloveniji, kar bi se lahko pri uvedbi koncesijoniranja pričelo praktično izvajati.

Mnoga industrijska podjetja so se imela letos trajno boriti z občutno konkurenco inozemskih fabrikatov, proti katerim niso domača podjetja dovolj zaščitená. Zato je želja industrije, da se čimpreje uzakoni nova carinska tarifa, ki naj bi nudila domači produkciji in podjetnosti večjo zaščito. Izvoz naših industrijskih izdelkov zadeva v inozemstvu na znatne težkoče, ker se večina inozemskih držav s kontingentiranjem uvoza in s prohibitivnimi carinami odnosno carinskimi pribitki brani proti tujemu uvozu. Zbornica je v tem oziru obširno informirala o vsakem konkretnem pojavu ministrstvo trgovine in industrije, da zaščiti naš izvoz pri bodočih pogajanjih s posameznimi inozemskimi državami.

Za bodoče trgovske pogodbe z Avstrijo, Češko, Italijo, Madžarsko in Grčijo nabira zbornica obširno gradivo, ki bo predloženo ministrstvu trgovine in industrije.

Mednarodne pogodbe in konference.

Uvidevajoč nevzdružnost sedanjega položaja, ko je večina že dolgo sklenjenih mednarodnih pogodb in sporazumov še nerahificiranih, je zbornica ponovno urgirala pri ministrstvu pravosodstva, zunanjih zadev ter pri ministrstvu trgovine in industrije, da se sklenjeni sporazumi čimpreje uveljavijo. Zbornica je predlagala pospešitev ratifikacije rimskih konvencij, ki so bile sklenjene z nasledstvenimi državami spomladi leta 1921 in ki do danes še niso uveljavljene, in gospodarskih konvencij z Avstrijo, ki so bile sklenjene ob priliki obiska kanclerja dr. Seipla 23. januarja t. l. v Beogradu. Zadnje je končno pretekli ledeni odobrila Narodna skupščina. Z uveljavljanjem teh konvencij je pričela likvidacija pravnopravnih dolgov in terjatev dalje je urejeno vprašanje prenosa sedeža industrijskih podjetij iz Avstrije k nam in ukinitve sekvestrov ter prepričitev dvojne obdavčitve, ki je za zbornični okoliš izredno važnega pomena. Posebno

intenzivno se je zbornica zanimala za dogovor, ki urejuje odplačilo medsebojnih terjatev in dolgov avstrijskih in jugoslovanskih državljanov. Na podlagi sklepov konference gospodarskih korporacij je vložila na merodajna mesta več spomenic, v katerih je z vsem poudarkom naglašala, da pomenja v konvenciji ustanovljeni ključ, po kojem je plačati in dobiti za 100 starih kron 8 Din na obeh straneh, nepopravljivo trajno škodo za naše gospodarstvo. Posebno je naglašala, da bi bilo v prvi vrsti prizadeto naše združništvo, ki je imelo naloženo svoj denar v Gradcu in na Dunaju. Pripisovali moramo tej akciji zbornice vsaj ta uspeh, da je centralna vlada povodom ratifikacije pogodbe pristala na odškodovanje združništva. Na ratifikacijo pa še vedno čakajo razni mednarodni sporazumi glede olajšanja pošniškega prometa, glede obračuna terjatev pošne hranilnice in izplačila odškodnin za izgubljene železniške in pošne pošiljave, kakor tudi vrsta drugih sporazumov, ki so za naše gospodarske kroge zelo važni in katerih izvršitev bi znatno olajšala trgovski promet.

Zbornica je intenzivno zasledovala delovanje vseh mednarodnih gospodarskih konferenc in je s svoje strani stavila iniciativno pristojnim ministrstvom razne predloge v uvaževanje. Izmed konferenc, ki so se vršile v zadnjem času v zborničnem okolišu, je omeniti predvsem konferenco za ureditev obmejnega prometa, ki se je vršila od 20. oktobra do 10. novembra v Mariboru, kjer se je obravnavalo poleg drugih vprašanj tudi vprašanje plovbe in plavljenja po Muri ter regulacije obmejnih rek, dalje izkoriščanje vodnih sil v obmejnem pasu in električnih instalacij, pošnega, brzozavnega in telefonskega prometa ter uporabe cest, mostov in brodov.

Dalje je omeniti konferenco za ureditev davčnih vprašanj v obmejnem pasu, ki se je vršila v smislu določb St. Margheritskih konvencij ter konferenca o otvortvi direktnega železniškega prometa z Italijo. Sporazumi, ki so bili sklenjeni na teh konferencah, so bili predloženi vladam v odobritev in bo njih uveljavljenje brezdvomno promet v obmejnem pasu, kakor tudi našo izvozno trgovino zelo olajšalo.

(Konec predsedniškega poročila, kakor tudi druge podrobnosti plenarne seje, ki v momentu, ko to pišemo, še zboruje, priobčimo v prihodnji številki.)

Dr. E. Pajnič,

Višjega deželnega sodišča svetnik.

Nečedna tekma.

(Konec.)

Poseben odstavek posvečuje ta zakon še klevetnemu natolcevanju drugega podjetja, naj se tičejo taka lažnjiva dejstva, katerih obrekovalec ne more dokazati, osebe podjetnika samega ali poslovanja njegovega ali pa proizvodov samih. Seveda morajo biti take klevetve v stanu, da ogrožajo kakorkoli obrat sam ali kredit podjetja. Storilec se kaznuje tukaj radi pregreška z zaporom do enega leta in poleg tega še z izdatno denarno globo ali se mu pa naloži izključno denarna kazen.

Kaznjiva je nadalje vsaka zloraba označb, katerih se poslužuje kako podjetje v svojem obratu. Ne sme

Draginja na Poljskem. — Stroški preživljanja četveroglave delavske rodbine so se v novembru t. l. napram stroškom v prejšnjem mesecu zvišali v Krakovu za 92.32% in v Varšavi za 132.14%.

Novi švicarski predsednik. Za predsednika švicarske konfederacije je bil dne 14. decembra izvoljen dosedanj podpredsednik Ernest Chonard, in sicer s 189 glasovi od 194. Za podpredsednika je bil izvoljen s 145 od 179 glasov zavezni svetnik Jean Marie Musy. — Novi predsednik izhaja iz bogate kmečke rodbine v vaudskem kantonu in je bil še zelo mlad poklican na kliniko v Lausanni. Leta 1890. je bil izvoljen za občinskega svetovalca v Lausanni, a je po dveh letih odstopil ter se popolnoma posvetil znanosti. Leta 1907. je zopet vstopil v politično življenje. — Podpredsednik Musy je rodom iz friburškega kantona. Rojen je leta 1876.

Tržna poročila.

Cene kolonijalnemu blagu. Na zagrebškem trgu so cene na kolonijalnemu trgu sledeče: sladkor v kockah 21.50 dinarjev, kristal 19.50 Din, kava: Rio 7, 32.50 Din, Rio 6, 33.50 Din, Rio 5, 35 dinarjev, Rio 4, 36 Din, Rio 3, 38 Din, Santos sup. 29.50 Din, Santos prime 40.50 Din, Minos srednji 37.50 Din, Minos fini 39 Din, Minos Cave 38.50 Din, Guatemala 57 Din, Portorico 60 Din; riž: italijanski Glace Splendor 10 Din, Moulmein 9 Din, Aracin glace 9.25 Din, Burma II 8 Din; olje: Soja v sodčkih 26 Din, v zabojih po 20 kg 26.50 Din. —

Na tržaškem kolonijalnemu trgu pa v lirah sledeče cene: Sladkor v kockah 2.85, kristal 2.72, kava Rio 7, 5.70, Rio 6, 5.90, Rio 5, 6, Rio 4, 6.20, Rio 3, 6.50, Santos sup. 7, Santos prime 7.20, Minos srednji 6.90, Minos fini 7, Minos lave 7.10, Rio lave 6.70, Guatemala 10.50, Portorico 11; Riž italijanski Glace Splendor 1.75, Moulmain 1.70, Aracin glace 1.70, Burma II 1.55; olje: Soja v sodčkih 5.40.

Cene vinu v Dalmaciji. Zadnje čase se je plačevalo vino v okolici Šibenika po 4 dinarje liter. Povprečno so imela vina 11.5 stopinj, boljša 12.5 stopinj alkohola.

Tržne cene v Mariboru, dne 15. decembra 1923. Številke v oklepajih pomenijo stare cene. (Cene v dinarjih.) Goveje meso I. 25—27, II. 22—24, III. 16—20 za kg; jezik sveži 24 (25); vampi 7—9 (9—10); telefina I. 28—30 (32.50), II. 24—25 (30); ledvice 25—30; prašičje meso 30—40; salo 35—40; slanina sveža 35—40, papricirana 43, prekajena 48 (44); mast 38—41 (40—42); prekajeno meso 40—48; šunka 55—58 (52—58); prekajen jezik 48; koštrunovo meso 17.50—20; krakovske klobase 50—52, pariške 32, safalade 32, hrenovke 36, kranjske 52; konjsko meso I. 12—13.50 (12—15), II. 8—10 (8—12); žrebičje 12 do 15; konjska koža 150—200 komad; goveja koža 17.50—22.50 (17.50—20) kg; telečje kože 30; svinjske kože 11.25; gornje usnje 120; podplati 80—125 (100 do 140); majhno piščje 20—27.50 komad, večje 28—40; kokoš 48—55; raca 45

do 70, gos 80—100, domač majhen zajec 20, večji 30; divji zajec 60—80; srna 15—20 za kg; krapi 35; belice 30, ščuke 30; mieko 3.50—4 liter; smetana 16—18 (15—16); surovo maslo 55—57 (46—47) za kilogr.; emendolski sir 150; pol-emendolski 70—80; trapistovski 35—40; parmezan 200; jaje 2.25—2.75 (2 do 2.50); novo vino 8—10 liter, staro 12 do 15; žganje 20—30; beli kruh 7 za kg, črni 6; žemlja —.50; jabolka II. 8, III. 4; slive posušene 7—8, kostanj surov 2.50, pečen 5; hruške II. 6—8; limona 0.50 do 1.50.

Dobava, prodaja.

Dobava strojnega olja, lovolne masti in žičnikov. Pri upravi smodnišnice v Kamniku se bo vršila dne 27. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 700 do 750 kg strojnega olja in 150 do 160 kg lovolne masti, dne 28. decembra t. l. pa glede dobave 850 kg žičnikov raznih dimenzij.

Dobava pločevine, žičnikov itd. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 28. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave razne pločevine, žičnikov itd.

Dobava kartona. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 5. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave večje količine kartona.

Dobava fiskovin. Središnji ured za osiguranje radnika v Zagrebu sprejema do 30. decembra 1923 ponudbe za dobavo raznih fiskovin.

Dobava žebjev. Pri upravi državnih monopolov Beogradu se bo vršila dne 29. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 38.960 kg žebjev raznih dimenzij.

Dobava kant za olje. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 28. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 500 komadov kant za olje iz pocinkane železne pločevine.

Dobava mesa. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ter pri komandah mesta v Slovenski Bistrici in Dolnjem Dravogradu se bodo vršile dne 20. decembra t. l., pri komandah vojnega okruga v Celju in Mariboru ter pri komandi mesta v Pljuju pa dne 22. decembra t. l. ofertalne licitacije glede dobave mesa za garnizije Ljubljana, Slovenska Bistrica, Dolnji Dravograd, Celje, Maribor in Pljuj.

Dobava olja za kurjavo. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 3. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave 1000 ton olja za kurjavo.

Dobava cigaretnega papirja. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 4. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave 105.000 bobin cigaretnega papirja.

Dobava morske soli. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 28. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 30 ton morske soli.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

POZOR!

Sprejemem naročila za

POZOR!

kamenito nemško sol v kosih in mleto.

Dobava začetkom meseca januarja 1924. Najnižje cene, kulantni pogoji, točna dobava. Zahtevajte ponudbe.

P. ERZIN, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA ŠTEV. 28.

Rusi

Slaniki oviti
Prekajene ribe
(Ecklinge)
Ostseeheringe
Kumarce
la znajmske v soli
in kislu
Paradižni sok
la domač, čist, v
dozah

„Konserva“

Prva jugoslovanska industrija za konzerve rib, sočivja in sadja, družba z o. z.

Maribor

Zahtevajte cenik!

Praktično božično in novoletno darilo
so čevlji z znamko

Prodaja v Ljubljani:
Breg 20, Aleksandrova cesta 20,
Prešernova ulica 11, SELJAK

Prodaja na deželi:
v vsaki večji trgovini s čevlji

Na veliko razpošilja tovarna
PETER KOZINA & Co., TRŽIČ, GORENJSKO

Ceniki na zahtevo brezplačno.

IVAN KRAVOS

Telefon 207. **MARIBOR** Telefon 207.
Trgovina: Aleksandrova cesta 13. Delavnica: Slomškov trg 6

KONJSKE OPREME

za lahko in težko vožnjo, kakor tudi razne potrebščine za konje, brzde, biči, svetiljke za kočije itd. Obnošene opreme in sedla. Ovratniki, vrvice in nagobčniki za pse. RAZNI KOVČKI, torbice, listnice, denarnice itd. iz usnja.
GONILNI JERMENI v vseh širinah iz la usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

Alojz Drogenik
Celje

Manufakturna trgovina

Na drobno.
Na debelo.

A. VICEL
Maribor, Glavni trg 5

Irgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.

Na debelo I Na drobno I

Koledarje
Cenike Izvršuje
Okrožnice
Simon Gregorčičeva ul. Telefon 552

Najfineje perilo za gospode in delavstvo
priporoča

Tovarna perila „TRIGLAV“
v Ljubljani.

Cenjene trgovce v mestu in na deželi se opozarja na priložnostni ogled sortirane zaloge perila v skladišču **Kolodvorska ulica štev. 8 nasproti hotela „Štrukelj“**

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

T. Mencinger

Ljubljana

Sv. Petra cesta štev. 43

na dvorišču, vhod tudi iz Komenškega ulice

Pražarna za

kavo z električnim obratom